

T. B. M. M.

ZABIT CERİDESİ

Onuncu İçtima

21 . III . 1337 Pazartesi

Münderecat

	Sayfa		Sayfa
1. — Zabtı sabık hulâsası	168:169	lâyihasının bir an evvel Meclise gönderilmesine dair tavriri	170
2. — İcra Vekilleri muamelâtı	169	2. — Tokad Mebusu Rifat Beyin, Em-lâki Emiriyenin satış muamelesinin durdurulması hakkında tavriri	170
1. — Refet Paşa'nın Dahiliye Vekilliğinden istifası	169	3. — Erzincan Mebusu Osman Fevzi Efendinin, Erzincan'da bir Darülhilâfe medresesi açılmasına dair tavriri	171
3. — Âzayi Kiram muamelâtı	169	6. — Sualler	170
1. — Karesi Mebusu Abdülgafur Efendiye izin verilmesi hakkında Divanı Riyaset kararı	169	1. — Karahisarı Sahip Mebusu Ömer Lûtfi Beyin, Cenup Ordusuna mensup kıtaatin maaşlarına ve saireye dair Müdafaa-i Milliye Vekâletinden sual tavriri	170
2. — Kayseri Mebusu Âlim Efendinin tecavüz ettirdiği 15 günün mezuniyetten sayılmasına dair tavriri	171	2. — Karahisarı Sahip Mebusu İsmail Şükrü Efendinin, Cenup ordusuna mensup kıtaatin maaşlarına ve saireye dair Müdafaa-i Milliye Vekâletinden sual tavriri	170:171
4. — Teklifler	169	3. — Ergani Mebusu Sırrı Beyin, Çemişgezek'teki medrese hakkında Şeriye Vekâletinden sual tavriri	171
1. — Aydın Mebusu Esat Efendinin, İhracat Rûsumu Kanununun ilgasına dair teklifi kanunisi (2/255)	169	7. — Muhtelif evrak	169
2. — Van Mebusu Hasan Sıddik Beyin, Van Şehrinin su yollarının imarı için Nafia Bütçesinden 6 bin lira tahsisine dair teklifi kanunisi (2/253)	169:170	1. — İkinci Senei İçtimaiye münasebetiyle muhtelif mahallerden mevrut tebrik telgrafları	169
3. — Lâzistan Mebusu Osman Beyle Refikının, Rize - Erzurum tarikının inşası hakkında teklifi kanunisi (2/254)	170	9. — Mazbatalar	171
4. — Muvazenei Maliye Encümeninin, Sekiz milyon liralık İkinci Avans kanunu teklifi (2/255 M.)	171	1. — Muvazenei Maliye Encümeninin, Sekiz milyon liralık İkinci Avans kanunu teklifi ve Muvazenei Maliye Encümeni mazbatası (2/255 M.)	171:187
5. — Takrirler	170		
1. — Yozgad Mebusu Süleyman Sırrı Beyin, Mesken icarları hakkındaki kanun			

BİRİNCİ CELSE

Açılma saati : 2 sonra

REİS — Birinci Reisvekili Hasan Fehmi Beyefendi

KÂTIPLER : Haydar B. (Kütahya), Ziya Hürşit B. ((Lâzistan) .

REİS — Ekseriyet hâsıl oldu, müzakereyi küşat ediyorum. Zabtı sabık hulâsası okunacak.

Kâtip Haydar Bey (Kütahya) tarafından Zabtı sabık hulâsası kıraat edildi.

1. — ZABTI SABIK HULÂSASI

Birinci celse

Birinci Reisvekili Hasan Fehmi Beyefendi-nin tahtı riyasetlerinde biliğtime zabtı sabık hulâsası kıraat ve tashihan kabul olundu. Efrat ve Küçük Zâbitana Verilecek Tayın Bedelâtına, ve Bozkır Kaymakamı Demir Âsaf Beyin Ailesine Hidematı Vataniye Tertibinden Maaş Tahsisine dair olan kanunlar tâyini esami ile tekrar reye konularak birincisi bir ret ve iki müstenkife karşı 161 rey ile, ikincisi 36 ret ve 4 müstenkife karşı 123 rey ile kabul edildi. Batum hakkında mevрут tebrik telgraflarına cevap yazılması tensip olundu. Kürdistan meselesi mevcut olmadığının Van Vilâyetinden Londra'daki Heyeti Murahhasaya yazıldığına ve Konya civarındaki muhacirinin iskânına mütaallik Dahiliye Vekâleti tezkereleri kıraat olundu. Hakkâri mebusluğuna intihabedilmiş olan Ali Rıza Efendinin Mebusluğunun reddine dair Birinci Şube mazbatası hakkında müzakere cereyan ederek mazbata kabul ve mebusluğu reddo-lundu. Mektebi Tıbbiye Talebesinin Büyük Millet Meclisine bir arıza yazmış oldukları tebliğ olunarak okunmasına lüzum görülmedi. Hiyaneti vataniye ile mahkûm İznik Müderrisi ile rüfekasından bâzıları hakkındaki hükmün ref'ine dair Adliye Encümeni mazbatası kabul edildi. Erzurum İstirdadının dördüncü senei devriyesi münasebetiyle bir mevlidi nebevi kıraat edilerek Büyük Millet Meclisinin devamı muvafakiyetine dua edildiğine dair Erzurum Belediye Riyasetinden mevрут telgrafa cevap yazılması tensip olundu. İzmit Mebusu Hamdi Beyin, Zabıt ceridelerinin diğer matbaalarca da tabına müsaade olunmasına dair taktirî Divanı

Riyasete, Tokad Mebusu Rifat Beyin Tokad Mahkemesine dair sual taktirî Adliye Vekâletine, Kastamonu Mebusu Abdülkadir Kemali Beyin Ankara'da Hukuk ve Kastamonu'da Tıbbiye mektepleri küşadına, âsarını ilmiyeyi lisânımıza nakil için her vekâlete ikişer bin lira tahsisat itasına, Kürelinühas Nahiyesinin kazaya tahviline, Hükümet ikrazatına, İmalâtı harbiye tezgâhlarında çalışan ustalarla müte-hassıs zâbitana cephe zammı itasına dair teklifleri Lâyiha Encümenine, Ankara Mebusu Hacı Mustafa Efendinin teslise tâbi kura halkına ait sual taktirî Maliye Vekâletine, Bolu Mebusu Dr. Fuat Beyin, cebren hayvan toplıyan Haymana kaymakam vekili hakkındaki sual taktirî Dahiliye Vekâletine havale olundu. İzmit Mebusu Hamdi Beyin, İstanbul'dan gelecek şüpheli eşhas hakkında bir garnizon teşkili hakkındaki taktirînin ruznameye alınmasına karar verilerek teneffüs için celseye nihayet verildi.

İkinci celse

Hasan Fehmi Beyefendinin tahtı riyasetlerinde saat 4 te biliğtime Amasya Mebusu Hamdi Beyin, Amasya'daki Şefkati İslâmiye Yurduna Sıhhiye Vekâletince muavenet icrasına dair taktirî Lâyiha Encümenine havale olundu. Encümenlerin vezâifine dair Makamı Riyasetten tebligat icra ve bilâhara ruznameye geçilerek Kastamonu İstiklâl Mahkemesi namına Refik Şevket, Samsun İstiklâl Mahkemesi namına Necati ve Eskişehir İstiklâl Mahkemesi namına Rasih, Pozantı İstiklâl Mahkemesi namına Âtîf ve Konya İstiklâl Mahkemesi namına Osman Nuri Beyler

tarafından izahat ita olunarak teneffüs için celse tatil olundu.

(Ekseriyet hâsıl olmadıgından üçüncü celse küşat edilememiştir).

Tashihan kabul olundu.

21 Mart 1337

Reisyeekli Kâtip Kâtip
Hasan Fehmi Feyyaz Âli Haydar

REİS — Zabtı sabık hulâsası hakkında mü-talâa var mı?

SÜLEYMAN SIRRI B. (Yozgad) — Efen-

dim, mebusluğu kabul edilmeyen Ali Rıza Beye memuriyeti sabıkasına muadil bir memuriyet verilmesi için Maliye Vekâletine emir verilmesini Heyeti Celile kabul etmişti. (Hayır hayır sesleri).

RİFAT B. (Tokad) — Adliye Vekâletine ait olan sual takririmi geri almıştım.

REİS — Pekâlâ o yolda tashih edilir.

HAŞİM B. (Çorum) — İstanbul'dan «gelmiş olanlara» diye yazılmış «gelecekler için» olacak.

REİS — Efendim, zabtı sabıkı kabul buyuranlar lûtfen ellerini kaldırsınlar. Zabtı Sabık tashihan kabul olundu.

2. — İCRA VEKİLLERİ MUAMELÂTI

1. — *Refet Paşa'nın Dahiliye Vekilliğinden istifası*

REİS — Dahiliye Vekili Refet Paşa'nın istifanamesi var.

Büyük Millet Meclisi Reisi Mustafa Kemal Paşa Hazretlerine

Hâdisat uzun müddet Dahiliye Vekâletindeki vazifeme avdetimi tehir edecektir. Memleketin vaziyeti dahilî işlerin bu kadar uzun zaman vekâleten ifasına müsait olmadığı kanaatin-

deyim. Bu sebeple milletin Büyük Mecisi vesatıyla uhdeme tevdi ettiği umuru dahiliyeye ait Vekâletten affıma tavassutu devletlerini istiham ve arzı tazimat eylerim efendim.

18. III. 1337

Dahiliye Vekili
Refet

(Bravo sesleri).

HACI TEVFIK Ef. (Kengiri) — İntihap olunacaklara muvaffakiyet temenni ederiz.

7. — MUHTELİF EVRAK

1. — *İkinci senei içtimaiye münasebetiyle muhtelif mahallerden mevrat tebrik telgrafları*

REİS — İkinci senei içtimaiye münasebetiyle bâzı mahallerden temennii muvaffakiyata dair

telgraflar gelmiştir. Makamı Riyasetten münasip cevap yazılır.

(Nerelerden geliyor sesleri).

REİS — Listesini tertip eder ayrıca arz ederiz.

3. — AZAYİ KIRAM MUAMELÂTI

1. — *Karesi Mebusu Abdülgafur Efendiye, izin verilmesi hakkında Divanı Riyaset kararı*

REİS — Karesi Mebusu Abdülgafur Efendiye, ailesini nakletmek için yirmi gün mezuni-

yet itasına dair Divanı Riyaset kararı var. (Münasip sesleri).

Karesi Mebusu Abdülgafur Efendiye yirmi gün mezuniyet verilmesini tensip buyuranlar lûtfen ellerini kaldırsınlar. Kabul edildi.

4. — TEKLİFLER

1. — *Aydın Mebusu Esat Efendinin İhracat Rûsumu Kanununun İlgasına dair teklifi kanunisi (2/255)*

REİS — Aydın Mebusu Esat Efendinin, İh-

racat Resminin ilgasına dair teklifi kanunisi var, alelusul Lâyiha Encümenine gönderiyoruz.

2. — *Van Mebusu Hasan Sıddik Beyin, Van Şehrinin su yollarının imarı için Nafia Bütçesin-*

den 6 000 lira tahsisine dair teklifi kanunisi (2/253)

REİS — Van Mebusu Hasan Sıddik Beyin, Van'ın imarına dair teklifi kanunisi var; Lâyiha Encümenine gönderiyoruz.

HASAN SİDDİK B. (Van) — Su yollarının imarı için, Van'ın hayatını teşkil eden su yollarının imarâtı içindir.

3. — Lâzistan Mebusu Osman Beyle refikinin, Rize - Erzurum tarikinın inşası hakkında

teklifi kanunisi (2/254)

REİS — Lâzistan Mebusu Osman Beyin, Rize - Erzurum tarikinın inşası için bütçeye para ilâvesine dair teklifi vardır, lâyihai kanuniye mahiyetinde olduğu için Lâyiha Encümenine havale ediyoruz. (Lâyiha ve Nafia encümenlerine sesleri).

Teklifi temenni mahiyetinde olmayıp lâyihai kanuniye mahiyetinde olduğu için Lâyiha Encümenine veriyoruz.

5. — TAKRİRLER

1. — Yozgad Mebusu Süleyman Sırrı Beyin, Mesken icarları hakkındaki kanun lâyihasının bir an evvel Meclise gönderilmesine dair takriri

REİS — Yozgad Mebusu Süleyman Sırrı Beyin, derdesti tetkik bulunan, Mesakin Kanununun bir an evvel celbedilmesi hakkında takriri vardır. Tensip buyurursanız Adliye Vekâletine tebliğ edelim. (Muvafık sesleri).

2. — Tokad Mebusu Rifat Beyin, Emlâki emiriyenin satış muamelesinin durdurulması hakkında takriri

REİS — Tokad Mebusu Rifat Beyin, Satılması için Maliye Vekâletince emir verilmiş olan Emlâki emiriyenin müzayedesinin tevkifiyle listesinin Meclise tevdiine dair takriri var.

MUSTAFA KEMAL B. (Ertuğrul) — Sebep ne imiş? İzah etsin.

REİS — Takrir okunur, o zaman anlaşılır, okunmasını tensip buyuruyor musunuz? (Okunsun sesleri).

Riyaseti Celileye

Vilâyatta vaktiyle tesis edilen müessesatı emiriyeden şimdilik vücuduna lüzum kalmıyan yerleri satmak üzere mal memurlarına emir verildiğini haber aldığımdan ve bundan böyle Anadolu dâhilinde fabrika, hastane gibi birçok müessesatın vücuda getirileceği mukarrer olmakla Maliye Vekâletinin bugün vücuduna lüzum hissetmediği yerlere yarım ihtiyaç hâsıl olacağı tabii olduğundan nerede, ne gibi müessesatın satılmasına emir verilmiş ise müzayedesinin tevkifiyle listesinin Meclisi Âliye tevdi hususunu teklif eylerim.

19 Mart 1337

Tokad
Rifat

(Doğru sesleri).

REİS — Efendim, Maliye Vekâletine tevdi tensip buyuruluyor mu? (Tasviben sesleri).

Maliye Vekâletine tevdiini tensip buyuranlar lütfen ellerini kaldırsınlar. Kabul edildi efendim. Cevap aldıktan sonra müzakere ederiz.

6. — SUALLER

1. — Karahisarı Sahip Mebusu Ömer Lûtfi Beyin, Cenup Ordusuna mensup kıtaatin maaşlarına ve sairine dair Müdafaa-i Milliye Vekâletinden sual takriri

REİS — Karahisarı Sahip Mebusu Ömer Lûtfi Beyin Cenup Ordusuna mensup kıtaata maaş verilmediğine dair takriri ile; yine aynı mealde İsmail Şükrü Beyin takriri vardır.

2. — Karahisarı Sahip Mebusu İsmail Şükrü Efendinin Cenup Ordusuna mensup kıtaatin maaşlarına dair Müdafaa-i Milliye Vekâletinden sual

takriri

REİS — Tensip buyurursanız bunları Müdafaa-i Milliye ve Maliye vekâletlerine tebliğ edelim. (Münasip sesleri).

NEBİL Ef. (Karahisarı Sahip) — Ömer Lûtfi Beyin takririnde bendenizin de imzam var. Meclis karar versin, Maliye Vekili Bey bu cephe zamını kabul ettiğimiz zaman bunu verecek paramız yoktur, mümkün değildir. Şimdi veremeyiz diyorlardı. Aynı zamanda Harb Kazanç vergilerini kabul ettik. Halbuki hâlâ bunların

paraları verilmiyor. İki üç aydır daha maaş verilmemiştir.

REİS — Müzakere edecek isek ruznamemize alahm. (Hayır, hayır sesleri). Müdafaa-i Milliye ve Maliye Vekâletlerine tevdiini kabul buyuranlar lütfen ellerini kaldırsınlar. Kabul edildi. (Ehemmiyet ve müstaceliyetle cevap versinler sadaları).

3. — *Ergani Mebusu Sırrı Beyin, Çemişkezek'teki medrese hakkında Şeriye Vekâletinden sual takriri*

REİS — Ergani Mebusu Sırrı Beyin, Çemişkezek Kazasındaki medrese hakkında Şeriye Vekâletinden sual takriri var. Şeriye Vekâletine havale ediyoruz, geldiğinde cevabıyla beraber okunur. (Muvafık sesleri).

2. — *Kayseri Mebusu Âlim Efendinin, tecavüz ettirdiği on beş günün mezuniyetten sayılmasına dair takriri*

REİS — Kayseri Mebusu Âlim Efendi evvel-

ce Meclisi Âliden aldığı mezuniyetini 15 gün tecavüz ettirmiş, bu tecavüz de yollarda kışın şiddetinden dolayı birçok teehhüre uğradığından ileri gelmiştir, diyor. Meclisi Âliniz tabii mazur ve mezun görürsünüz. (Doğru sesleri).

3. — *Erzincan Mebusu Osman Fevzi Efendinin Erzincan'da bir Darülhilâfe Medresesi açılmasına dair takriri*

REİS — Erzincan Mebusu Osman Fevzi Efendi Erzincan'da bir Darülhilâfe medresesinin küşadını teklif ediyor. Tensip buyurursanız Şeriye Encümenine havale edelim. (Münasip sesleri). Şeriye Encümenine tevdi ediyoruz. Ruznamei müzakerata geçiyoruz.

4. — *Muvazene-i Maliye Encümeninin, sekiz milyon liralık İkinci Avans kanununu teklifi (2/255 M.)*

REİS — İki aylık Muvakkat Bütçenin yani Avans Kanununun müzakeresine geçiyoruz.

FEYZİ Ef. (Malatya) — Verdiğim takriri izah edeceğim:

9. — MAZBATALAR

1. — *Muvazene-i Maliye Encümeninin, sekiz milyon liralık İkinci avans kanununu teklifi ve Muvazene-i Maliye Encümeni mazbatası (2/255 M.)*

REİS — Efendim, Avans Kanunu hakkında söz istiyen zevat, lütfen isimlerini kaydettirsin.

Muvazene-i Maliye Encümeni mazbatası

Numara: 3

1337 senesi Muvazene-i Umumiye Kanunu tasdik edilinceye kadar 28 Şubat 1337 tarihli Kanun ile verilen iki milyon liralık tahsisata ilâveten itası iktiza eden sekiz milyon liralık İkinci Avans Kanunu lâyihası berveçhi zir tesbit olundu:

Kanun lâyihası

MADDE 1. — 1337 senesi Muvazene-i Umumiye Kanununun tasdikında mahsubu icra ve senesi haliye Mart ve Nisan ayları zarfındaki hidematı umumiyeye karşılık olmak üzere 28 Şubat 1337 tarihli Kanun ile verilen tahsisata ilâveten sekiz milyon liranın sarfına mezuniyet verilmiştir.

MADDE 2. — Birinci madde ile sarfına mezuniyet verilen tahsisat 1336 bütçesinin füsul ve mevaddına dâhil masarif ve hidemata hasredilecektir. Tahsisatın füsul ve mevadda tevzii Heyeti Vekile kararıyla ifa edilecektir.

MADDE 3. — İşbu tahsisattan 1337 senesinde tevsiyan veya tecciden ifa edilecek hidemat ve memuriyetler merbut cetvellerde gösterilenlerden ibarettir.

MADDE 4. — Müdafaa-i Milliye Vekâletinin sarfiyatı 1337 Bütçesinin Muvazene Encümenince musaddak şekli dairesinde ifa kılınacaktır.

MADDE 5. — Devair muhasebelerinde mevcut muhasebe müdürleri ve muhasebei memurin ve ketebesinin maaşat ve tahsisatı fevkalâdeleri senesi haliye Martından itibaren Maliye Bütçesine naklolunmuştur. Her daireye ait muhasebe tahsisatı Maliye Bütçesinin yeniden açılacak (A/56) nci faslında birer madde olarak irae olunacaktır.

MADDE 6. — İşbu kanun tarihi neşrinden muteberdir.

MADDE 7. — İşbu kanunun icrasına Heyeti Vekile memurdur.

Keyfiyet berveği muharrer Heyeti Umumiye arz olunur.

19. Mart 1337

Muvazenei Maliye En. Reisi	Mazbata Muharriri
Burdur	Trabzon
Veliyüddin	Hasan Hüsnü
Kâtip	Âza
Saruhan	Oknunamadı.
Reşat	Mersin
Âza	Ismail Safa
İçel	Âza
Mehmet Şevki	Yozgad
	Niğde
	Feyyaz Âli
	Mehmet Ata

SÜEYMAN SIRRI B. (Yozgad) — Maliye Vekili burada yok.

REİS — Efendim; encümen namına izahat var mı?

MUVAZENEİ MALİYE ENCÜMENİ MAZBATA MUHARRİRİ HASAN B. (Trabzon) — Efendim, 28 Şubat 1337 tarihli İki Milyon Liralık Avans Kanunu geçen senenin son gününde encümene verilmişti. Sonra devrei içtimaiyenin mebbeinde Muvazenei Maliye Encümeniniz tecdiden intihap edilmişti. Yeni Muvazenei Maliye Encümeni eski Muvazenei Maliye Encümeninden tetkik edilmek üzere iki aylık muvakkat bütçeyi devralmıştı. Yeni Encümen 1337 senesinin hidematı cedidesini dahi ihtiva etmek üzere Heyeti Vekilece tertibedilen biri muvakkat diğeri daimî olmak üzere iki bütçeyi birden tetkik etmiş olacağı kanaatiyle muvakkat bütçe esası üzerine tetkikat icrasından ve bir işi iki kere yapmaktan ise doğrudan doğruya umumi bütçeleri peyderpey tetkik ve encümenince tetkikat hitam buldukça berayi tasdik Heyeti Celilenize sevk etmek esasını tahtı karara almıştı. Bu kararı verdikten sonra umumi devair bütçelerinin encümenince tetkiki ikmal edileceği ve Heyeti Celilenizce tasdik edileceği zamana kadar evvelki Avans Kanuniyle verilen iki milyon lira ile hidematı umumiyenin tedvir ve idamesi imkânı olmadığından zaruri olarak hidematı umumiyeye kifayeti zannedilen bir miktar üzerinden yeni bir tahsisat kanunu teklif etmek mecburiyetinde kaldık. İşte Âzayı Kiramın elinde bulunan Tahsisat Kanunu sekiz milyon lirayı ihtiva ediyor ve bu ihtiyaktan doğmuş bir kanundur.

HASAN BASRİ B. (Karesi) — Cetveller nerede?..

HASAN B. (Devamla) — Arz edeceğim efendim, müsaade buyurun. Lâyihada münderiç mevadda dikkat buyurulacak olursa evvelce kabul edilen avanstan büyük bir farkı vardır. İki milyonluk avans alelûmum 1337 senesi hidematı umumiyesine alem olmak şartıyla, şarta tâbi olmaksızın verilmiş olduğu halde, bugün tatbik ettiğiniz tahsisat kanunu, daha ziyade muvakkat bütçe şeklindedir. Hattâ şimdiye kadar bizim memleketimizde, Devri Meşrutiyette müteamel olan muvakkat bütçelerden daha ziyade tahdidi kuyudu ihtiva eden bir bütçe şeklindedir.

Yeni bir avans vermek mecburiyeti karşısında kalınca iki şekil vardı: Ya bu avansı hiçbir tetkika lüzum olmaksızın, evvelki avans gibi, alelûmum Heyeti Vekilece zaruri görülen hidemata mutlak olarak vermek vardı veyahut tetkikata müstenit kuyut ve şüruta tâbi tutmak sureti vardı. Muvakkat bütçelerin müteamel olan şekli; daima eski sene bütçesinin füsul ve ve mevaddını esas ittihaz etmekte. Eğer 1336 senesi Bütçesi, bilhassa 1336 senesinde ifa edilen hidematı devlet hali tabiide tertibedilmiş muntazam bir Hükümet kadro teşkilâtını muhtevi bir bütçe olmuş olsaydı, bu avans ve bu tahsisatı yalnız, 1336 senesinin bu aylarındaki füsul ve mevaddını tahdidetmek belki maksada kâfi gelirdi. Halbuki 1336 senesinde işlerin ne gibi ahval ve şeraiti fevkalâde içerisinde cereyan ettiği ve Hükümetin ne gibi tekliflerle muvakkat memuriyet ve teşkilât ile yürüdüğü mâlûm olduğu için verilecek bir tahsisatın, böyle münasebeti olmıyan, bir ihtiyacı tabiiye tevafuk etmiyen 1336 senesi Bütçesi füsul ve mevaddıyla mutlak olarak takyidedilmesi doğru olmazdı ve belki encümeninizin takibetmek istediği fikre de münafi idi. Diğer taraftan hiç şüphe yok ki, Hükümet 1337 senesinde gündün güne teşkilâtını itmam etmiş ve vezaifini tesbit etmiş olduğundan ve daha muntazam, daha mükemmel bir idare makinesi haline gelmiş olduğu için elbette ifa etmek istediği hidemat, 1336 senesi kadrosuna munhasır olamazdı. Her iki esası tedvir edebilmek için 1336 senesi Bütçesinin füsul ve mevaddıyla mukayyet olmak için bu avansı veriyoruz. Yani Tahsisatı veriyoruz. Fakat bunu münhasıran bu kayda bağlamış

olsaydık Hükümet yeni hiçbir hidemat yapmamak ve yeni ihtiyaç ve zaruretlerin hiçbirini nazarı itibara alamamak gibi gayrikabili iera bir vaziyet karşısında kalacağı için ikinci bir kayıt ilâve etmek mecburiyeti hâsıl oldu ki, o da; 1337 senesi Bütçesiyle teklif edilen hidemattan esas itibariyle şayanı kabul ve Marttan itibaren yani senei maliye mebdeinden itibaren icrasına lüzumu âcil görülen hidemata verilmek istenilen bu tahsisattan sarfiyat icrasını da temin etmek zarureti hâsıl olmuştur, Bu da: teklifi kanununun zarureti mahsusasını teşkil ediyor. Elbette Hükümetin gerek tevsian yani 1336 senesi füsul ve mevaddının unvanına benzer masariften bâzılarını tevsian ve bâzı müceddet olanları yani 1336 senesinde olmadığı halde bu senenin ihtiyacatı umumiyesinden ve zarurettten doğan yeni hizmetler vardır ki, bunlara da Marttan itibaren birtakım sarfiyat icrasını encümen kabul etmek mecburiyetinde kalmıştır ve bunların bir cetveli de encümeninizde tetkik edilerek lâyihai kanuniyeye rap-tedilmiştir. Maalesef o cetvelin tabedilip tevzi edilmediğini görüyorum. Tabedilip tevzi edilseydi daha ziyade nazarı tetkikimize arz edilmiş olurdu. Onların müfredatı hakkında malûmat talep buyurulursa mevcut olan malûmatı arz ederim ve her bir mesele hakkında mümkün olan izahatı veririm efendim. Çünkü kayıt ile alelûmum devairi Devlet masarifini bağlamak vehlei ulâda kabil görülür. Halbuki hidematı umumiye meyanında mühim bir bütçemiz vardır ki, o da Müdafaai Milliye Bütçesidir. Memleketin haricen ve dâhilen bütün mesailini tekeffül eden bu masarif bu senenin ihtiyacatı askeriyesine göre, ordu teşkilât ve hidematı, hidematı cedide olmakla beraber; hali harb içinde bulunan Müdafaai Milliye Bütçesini; eski senenin bütçesi füsul ve mevaddiyle mukayyet kılmanın imkânı yoktur. Zaten bilirsiniz ki, hali harbde bu cihet; bizim mevzuatı kanuniyemizde de nazarı itibara alınmış, hattâ hali harb içerisinde daha umumî salâhiyetle; Müdafaai Milliye Vekâletine verilmiştir ki, o salâhiyetin neden ibaret olduğu da muaddel Muhasebei Umumiye Kanununun ahkâmı mün-dericesi meyanındadır.

Müdafaai Milliye Bütçesine giren hidematı; gerek tevsian olsun ve gerek tecediden olsun ve Müdafaai Milliye'nin bugünkü ve bu seneki ihti-

yacatı ile geçen senenin ihtiyacat ve teşkilâtı askeriyesi arasında katı bir muhalefet mevcut olduğu için, Müdafaai Milliye Bütçesini de; 1336 senesi Bütçesinin füsul ve mevaddiyle mukayyet kılmak imkânı görülemezdir.... Şu halde Müdafaai Milliye Bütçesi için alelûmum istisna tarikını tutarak; Müdafaai Milliye hidematına verilecek tahsisat da 1336 senesi bütçesi nazarı itibara alınmıyacak demek, hidematı askeriye sarfedilecek paranın büsbütün kayıttan azade ve âri olarak verilmesini intaç edecektir ki, encümeniniz bu ciheti de pek muvafık görmemiş ve bir taraftan Avans Kanunu yapmakla beraber, diğer taraftan devair bütçelerinin de peyderpey tetkikatına başlamış; ve Müdafaai Milliye Bütçesini diğerlerine tercihan tetkik eyliyerek tetkikatını da ikmal etmiş olduğundan; tahsisatından verilecek sarfiyatta, kendine hakiki bir kayıt teşkil eden ve bir kayıt mahiyetini teşkil eden bir esas bulmuştur. O da 1337 senesi Müdafaai Milliye Bütçesinin encümeninizce kabul edilen eşkâlini bu tahdidata tâbi tutmaktadır ki, bu da teklifi kanununun bir maddei mahsusasını teşkil ediyor. Maamafih Müdafaai Milliye Bütçesi; bizim masarif bütçemizin yüzde altmışını teşkil ettiği cihetle; sathi tetkikata müstenit olarak, uzun müddet hidematı askeriye sarfiyatının idamesini de encümeniniz arzu etmediğinden, Müdafaai Milliye Bütçesini tercihan ve takdimen müzakere etmiş ve tab'a vermiştir. Niyetimiz; bütçe müzakeratında şimdiye kadar müteamel olan usul tetkik ve tasdikten biraz ayrılarak; devair bütçelerini encümenden çıktıktan sonra peyderpey nazarı tasvibinize arz etmektedir. Zannediyorum ki, encümende çıkan ve tab'a giden Müdafaai Milliye Bütçesi, bir iki güne kadar Heyeti Celilenize gelecektir. O bütçenin tetkikatına bir an evvel başlanır ve muvakkat tahsisat olarak verdiğimiz şu para ile devairi saire masarifatı idare edilirken, Müdafaai Milliye Bütçesi de çıkmış olacağından artık onu mütâakıp, sarfedilecek Müdafaai Milliye tahsisatı - bütçe tasdikten geçmiş olacağı cihetle - tamamen musaddak ve kendi bütçesinin füsul ve mevadına mutabık olarak iera edilecektir. Bu usulü biz, diğer devair bütçelerine de tatbik edeceğiz, yani heyeti Celileniz Müdafaai Milliye Bütçesini tetkik ederken, bizde bu usulü tetkik ile, diğer devair bütçelerini tetkik edeceğiz.

- Bir iki dairenin bütçesini çıkarmışızdır - ve böyle parça parça, umumi bütçemizi çıkartmak mecburiyetinde kalacağız. Bu zaruret şundan doğmuştur. Biliyorsunuz ki; Senei Maliye başladığı zaman; heyeti umumiyesiyle bir bütçeye malik değildik. ve bütçe tehhür etmişti, esbabı tehhürünü de Avans Kanununun müzakaresinde arz etmiştim. Her ne olmuş ise olmuş; bir emri vâkı karşısında kalmıştık.

Biz elimize 1337 senesi Bütçesini; Sene iptidasi devrettikten sonra ancak almıştık; Alır almaz da tetkikata başladık. Eğer heyeti umumiyesi bitsin de ondan sonra Heyeti Celilenize gönderilsin ve tetkikatına başlanılsın denirse - ki bu tarzı tetkik, tabîi ve müteamel olan tarzı tetkiktir - Nihayet, bütçenin dört ay zarfında çıkabileceğini intaç ediyor ve bu zamana kadar hidematı umumiyenin - velev cüzi tetkikata müstenit olsa bile - her halde sathi tetkikat üzerine muhassas miktar tahsisatla idaresi lâzımgeliyor ki, bu muzırdır. ve fikri tasarrufa da münafidir. Onun için biz bütçelerin peyderpey tetkik ve heyeti umumiyeye sevkini tahtı karara aldık. Encümence yalnız o bütçenin - Müdafaai Milliye Bütçesi - tetkikatına başlanıldığı zaman ihtimal ki, kudreti maliyemiz hakkında; masarifimizin yekûnu miktarı ve varidatımızın derecesi hakkında bir yekûnu umumi istihsal etmek de lâzımdı. Zaten bütçelerin Heyeti umumiyeye toptan sevkini icabettiren esbap da budur. Binaenaleyh, bu suretle,, bütçenin heyeti umumiyesi hakkında, Heyeti Celilenizi tenvir meselesi vardır, ki buna tamamen muvaffak olacağımızı zannetmiyorum. Fakat her halde bütçemizin heyeti umumiyesi hakkında müemel ve muhtasar olmak üzere masarifimizin yekûnu umumisi ve varidatımızın derecesi hakkında da hulâsaten arzı malûmat edebileceğimizi zannediyorum.

Bir nokta daha vardır ki, o da zâhiren bakılacak olursa, muvakkat tahsisat kanuniyle alâ kadar görülmez. O da bilûmum devairi Devlette şimdiye kadar müstahdem memurini maliyenin; tahsisat ve ciheti irtibatlarının devairi aidelerinden fekkiyle Maliye Vekâletine devredilmiş olmasıdır. Buna şimdilik lüzumu katî ve âcil yoktur ve bunu Muvazenei Umumiye Kanununun mevaddı müzeyyesıyla de yapabildik. Ancak umumi bütçe çıkıncaya kadar devair masarifi eski şekil üzere idare edileceği için ku-

yut ve hesabatta birtakım müşkülât tevellüt edebileceğini ve bilâhara bu muamelenin icrası Memurini maliyeyi müşkül bir mesaii maliye karşısında bırakacağını düşünerek bu esas encümeninde takarrür etmiş olmakla, bu meselenin Muvakkat Bütçe Kanuniyle hallini tasviben, Heyeti Celilenize arz ettik. Malûmu âlileri olduğu üzere alelûmum devairi Devlette muhasebeci bulundurmak, muhasebeci tâyin etmek salâhiyeti doğrudan doğruya ve esas itibariyle Maliye Vekâletine aittir. Bu muhasebe müdürlerini, Vekâleti aidesi doğrudan doğruya tâyin etmez çünkü bunların vazifesi; o daire bütçesinin füsul ve me-mevat, miktarı tahsisatını ve o daire âmiri itasını - âdeta idari bir noktai nazardan - kontrol ve teftiş mahiyetindedir ve bunların Maliye Vekâletine bırakılması da bu ihtiyaçtan doğmuştur. Halbuki ve maalesef devair muhasebecileri maaş ve tahsisatlarını buldukları dairelerin bütçesinden aldıkları cihetle terakki ve tefeyyüzlerinde daima daire âmiri itasının - ki onun kontrolüne memur idi - tahtı nüfuz ve teşirindedir. Bir kere, onların vazifei murakabelerini temin etmek ve malî noktai nazara göre hakkı teftişlerini ifa edebilmeleri için; kendilerinin o daire âmiri itasının tahtı tesir ve nüfuzundan çıkarılmaları lâzımdır. Bu yapılmıyacak olursa, bunlar müfettişlik ve kontrol vazifelerini tamamiyle ve bitarafane ifa imkânına malik değildiler.

Diğer taraftan - itikadımca - şimdiye kadar devair bütçelerinin zaman ve müddeti kanuniyesi zarfında tetkik ve tanzim edilip de Maliye Vekâletine verilememesi de Maliye Vekâletinin devairi saire muhasebecileri üzerinde katî bir nüfuza malik olamamasındandır. Eğer bu muhasipler, bizim teklifimiz veçhile doğrudan doğruya Maliye Vekilinin memuru olacak olursa, onları istediği gibi sevk ve idare etmek ve vaktü zamanıyla masraf bütçelerini ve muamelâtı hesabiyeyi neticelendirebilmek salâhiyetine Maliye Vekâleti malik olacağı için âtiyen de bütçe muamelâtında bu tedbirin katî tesirleri görülecektir. İşte; Tahsisat Kanununun heyeti umumiyesi hakkında arz edeceğim malûmat bundan ibarettir. Müfredatı hakkında da istizah buyuracağımız nıkata ayrıca cevap vermeye çalışacağım.

NECİP B. (Ertuğrul) — Şimdi izahatta bulunan Hasan Beyefendi, bundan yirmi bir gün evvel, yani geçen sene Şubatının 28 nci günü,

geçtiği için bu senenin hattâ bir ayını bu suretle geçirmeye razı olmadıklarını - encümenence - binaenaleyh daha bir gün olsaydı Hükümetten muvakkat bütçe talep edeceklerini izah buyurmuşlardı. Ben o vakit anladım ki: Şubatın daha bir günü olsaydı bu muvakkat bütçe Heyeti Umumiyyeye takdim edilecek ve hiç avansa lüzum görülmiyecekti ve bu hali benim gibi anlıyan daha çok arkadaş vardı zannediyorum; Hattâ Osman Bey demişti ki : Şubatı 29 yapamaz mıyız?... Neyse ... Alelûsul ve bermutat Hükümet gevşeklik yapmış ve bütçeyi zamanında vermemiş. Hiç olmazsa bir hafta, on gün için bir avans kabul edelim ve o vakte kadar iki aylık bütçeyi tanzim ve takdim edelim dediler. 8 gün geçti, 10 gün geçti, bugün 21 gündür; muvakkat bütçe yerine yine bir avans karşısında kaldık... O da nâtamam ya... Evvelâ iki milyon lira kaç gün kifayet etti?.. Bence, bu para tabii bitmemiştii, bitseydi daha isterlerdi. Çünkü sarfı salâhiyetleri dâhilinde olan para hitam bulduğu anda masarifi ve varidatını yetiştirmek için müracaat edeceğini her zaman Maliye Vekili izah ediyor. Bence iki milyon lira hâlâ bitmemiştir, ve yirmi bir gün kifayet etmiştir. Şimdi de iki ay için sekiz milyon lira istiyorlar... Yirmi bir günde iki milyon lira hitam bulmadığına göre iki ay için on milyon lira çoktur. Onun için bunun haddi hakikisi ne ise, miktarı hakikisi ne ise onu talep etmelerini temenni ederim.

HASAN B. (Trabzon) — Efendim, şu cihetin tenvirini arzu ediyorum: Bendenizde Avans kanunlarının aleyhindeyim ve bu kanaatim tebeddül etmiş değildir. Bidayeten arz ettiğim gibi; encümeniniz, devrei içtimaiye iptidasında teediden intihap edildi. Yeni encümenin içtihadı ekseriyetinin kararı; muvakkat bütçe tetkikatının bırakılıp doğrudan doğruya umumi bütçenin tetkikatına girişmektir ve bu, bendenizin reyim değildir. Ben encümenin noktai nazarını müdafaaya müvekkilim... Arz ettiğim gibi; bu karar muhik bir esası ihtiva ediyor ve 1337 hidematı cedidesine karşı, iki aylık muvakkat bütçeyi encümen tetkik ederken; umum hidematı cedidenin esasat ve lüzumu ve zarureti de tetkik edilmiş ve kabul edilmiş olacaktır. İki aylık muvakkat bütçeyi kabul etmekle diğer bütçelerin ikmal edilemiyeceği ve bir işin iki defa yapılacağını söylediler. Bu doğrudur

ve muhiktir... Sonra arz ediyorum ki; teklif ettiğimiz tahsisat kanunu, bir avans kanunu mahiyetini haiz değildir. Bütçe Encümenine geç tevdi edildiğinden, vaktin fevkalâde zayi olacağı ve belki senenin yarısı bu suretle tetkikatla geçeceği ve bütçelerin yetiştirilemiyeceği mülâhaza edilmiş ve buna mahal kalmamak için, encümen ekseriyetle bu ciheti kabul etmiştir ve bu teklif birtakım tahdidat ve tetkikata tâbi tutulmuştur ki: müteamil olan muvakkat bütçelerde şimdiye kadar böyle bir tetkikat yapılmamıştır. (Müfredat cetveli yok sesleri). (Müfredat cetveli seslesi). Cetvel bizim teklifimizde merbut idi. Tevzi edilmemişse encümenin bunda bir kusuru yoktur. Cetvel birer birer okunacaktır, o zaman ne gibi hidematı mübrem mahiyette gördük, onlar hakkında da arzı malûmat edeceğim. Bendeniz her halde encümenin ekseriyetine iktiran etmiş bir kararını mevzuubahis ettim. Bu; şahsi kararım değildir.

ZAMİR B. (Adana) — Efendim, bundan bir ay evvel iki milyon lira avans olarak vermiştik. Şimdi de sekiz milyon lira veriyoruz ki, ceman yekûn on milyon lira oluyor. Demek ki, Muvakkat Tahsisat Kanuniyle on milyon lira sarfiyat yapılacak. Malûmu ihsanınız geçen sene de, aynen böyle olmuştur. Geçen sene de, yine muvakkat kanunlarla bütçeyi bitirmiştik. Netice itibariyle ne oldu efendiler? Bir emri vâki karşısında kaldık. Bu senede böyle olmayacağını acaba Muvazenei Maliye encümeni temin ediyor mu? Binaenaleyh bendeniz, teklif olunan sekiz milyon liralık avansın son olarak kabul edilmesini Meclisi Âliden rica edeceğim ve bir an evvel 1337 Bütçesinin ummunu çıkarmaya gayret buyurulmasını da istirham ederim.

NEBİL Ef. (Karahisarı Sahip) — Muvazenei Maliye Encümeni, miktarı varidatımızı tesbit edip de tâyin etmiş midir, etmemiş midir? Bunu encümeden soruyorum. İkincisi: Mademki bir bütçe yapıyoruz evvelâ varidatımızı tesbit edelim, sonra masarifatımızı yapalım... Yorganımıza göre ayağımızı uzatmış olalım.

HASAN B. (Trabzon) — Efendim, Efendi Hazretleri bir prensipten bahsediyorlar ve Devlet Bütçesini hususi bir bütçe gibi farz ediyorlar... Yorgana göre ayak uzatmak meselesi ve

buna riayet; efrada iktiza eden bir kaidei iktisadiyedir. Masarifi Devlete gelince: mesele değişir, hiçbir Devlet yoktur ki, hiçbir memleket bulamazsınız ki, bütçesini tanzim ederken evvelâ vergilerin ne miktar varidat topladığını ve iradını tâyin ve tesbit eder de ondan sonra toptan bir yekûn ile, hidematı umumiye için sarfedeceği para kırk milyon liradır, yahut on milyon liradır. der; masarifatı tertip eyler. Bu hal; hiçbir memlekette yoktur. Devlet hidematı umumiyeye muktazi ve masarifi zaruriyeyi, tekâlif ile yani masarifi zaruriyeden herkeşe isabet eden bir hisse, bir mecburiyet mânasını tazammun eden vergi ile toplar. Bunu yapabilmek için Devlet esas itibariyle, mümkün mertebe az para, az tekâlif yapmak mecburiyeti kanuniyesindedir. Menabii maliye ve iktisadiyesini son dereceye kadar haddülgayesine kadar zorlamayı arzu etmez şüphesiz... Ancak masarifin mübrem ve müstacel olan aksamının yekûnu, fazla varidat alması zaruretinin kendisine emreyliyecek olursa, fazla tekâlif alınmasına o zaman çalışır, Devlet için kaidei asliye, masarifi zaruriyesini evvelâ tesbit edip, bunların miktarına destres olduktan sonra, hayatı içtimaiyeyi muhafaza ve idame etmek için ona göre varidat bulmak mecburiyetidir ve alacağı miktarı, ancak masarifi zaruriyenin miktarı tahakkuk ettikten sonra tâyin eder. Hiçbir Devlet de yoktur ki, alacağı varidatla masarifini tevzin etsin.

Zamir Bey arkadaşımız buyurdular ki: Avans kanunları tekerrür ediyor. Kim bizi temin edebilir ki, bu son avans kanunu olsun? İhtimal ki, üçüncü bir avans kanunu daha gelecektir buyurdular ve lâyihayı avans kanunu olarak telâkki buyurdular. Bu avans değildir. Avans kelimesi maalesef sehven yazılmıştır. Üçüncü bir avans kanunu karşısında bulunmayalım buyurdular.

Encümeniniz şöyle düşünmüştür efendim: Müdafaai Milliye Bütçesi - ki masarif bütçemizin yüzde altmış, yetmişini ihtiva ediyor - bu bütçe bugün encümeninizde tetkik edilmiş ve tab'a da verilmiştir. Arz ettiğim veçhile, tabıdan çıkar çıkmaz tevzi edilecektir. Encümeniniz; bu senenin zaruri halleri için, umumi bütçelerin, devair bütçelerinin peyderpey Heyeti Celilenize tetkik edilmesini muvafık görüyor. Arz ettiğim gibi, Müdafaai Milliye Bütçesi biz

de tetkik edilmiştir ve tabı edilmiştir. Zannedirim ki, on beş günde, yirmi günde velhasıl haddi asgari bir zaman zarfında Heyeti Celileniz, Muvazenei Maliye Encümeninin noktai nazarına iştirak buyuruyorsa, evvel beevvel Müdafaai Milliye Bütçesinin tetkikatına başlayacaktır. Avans Kanununun her halde belegan mabelâğ kifayet edeceği bir müddet zarfında Müdafaai Milliye Bütçesini tetkik etmiş ve çıkarmış bulunacaktır. Ondan sonra Hükümetin elinde mabihittatbik, katı bir Müdafaai Milliye Bütçesi olacak ve Müdafaai Milliye Vekâleti maliyeden alacağı tahsisatı, muvakkat bütçe ile verilmiş olan salâhiyet mucibince değil, musaddak umumi bütçe füsul ve mevaddına istinaden istiyecektir. Binaenaleyh, arada kalan masarif, diğer devair masarifidir ki, umumi bütçe Heyeti Celilenize böyle müteferrik olarak, parça parça tetkik edilip çıkıncaya kadar Hükümet diğer devairi bu suretle tamamen idare edeceğine kaanidir.

MUSTAFA KEMAL B. (Ertuğrul) — Varidat kısmı hiç tesbit edilmedi mi efendim?

HASAN B. (Devamla) — Varidat kısmıyla encümeniniz henüz meşgul olmuş değildir. Encümeniniz; otedenberi her memlekette cari olan ve bütçenin tanziminde esas olan hususları nazarı dikkate alarak, doğrudan doğruya masarif bütçesinden başlamıştır. Masarifin haddi asgariye indirilmesi için mümkün olan tasarrufun icrasını ve vaziyeti maliyeyi pekâlâ bildiğinden, tasarrufun mümkün olan dereceye indirilmesini kendimize umde ittihaz eyledik ve bu hususta Heyeti Vekilede arkadaşlarımızla mücadeleimiz, münakaşamız eksik bile olduğu yoktur. Fakat biz şahsi kanaatimiz itibariyle bu devletin hidematı umumiyesi için haddi asgari olarak şu masraf verilmek lâzım demekle kendi kanaatimizi tamamen izhar etmiş oluyoruz. Heyeti Celileniz; ya encümeninizin mütalâatına iştirak eder veyahut badettetik bir kısmını füzuli görür ve tenzil eder. Bu hakemlik vazifesi Heyeti Celilenizin salâhiyeti dâhilindedir. Biz hiçbir zaman varidatı tetkik edip ona göre masrafların tevzinini esas ittihaz etmedik. Bendeniz de şahsım namına söylüyorum, bu kaide ile iş görülemeyeceğine kaniim. Buna Heyeti Celileniz karar verdiği gün bendeniz Muvazenei Maliye Encümeninde yokum.

HAŞİM B. (Çorum) — Müsaade buyurur mu? Bir senelik umumi bütçemizi ihtiva eden masarifi umumiye miktarı faraza yirmi dört milyon lirayı teşkil ediyorsa ve istenilen avans üç aylık ise, beher aya ikişer milyon hesabiyle o nispette verelim efendim.

HASAN B. (Devamla) — Umumi Bütçe ile Heyeti Vekilenin Heyeti Celilenize teklifi seksen altı milyon liradır. Bunun iki aylığı on dört milyon lira eder. Bir iki milyon evvel verdik, sekiz milyon da sonra veriyoruz. Bu sekiz milyon devair hidematına sarfedilirken Müdafaa-i Milliye Bütçesi - ki bizce tetkikatı ikmal edilmiştir - Heyeti Celilenizce de tetkikatı ikmal olunduktan sonra avanstan para değil, kendi musaddak bütçesi üzerine alır, bu suretle para verileceği için mesele kalmamış olur ve üçüncü değil, bendenizce bu ikinci ve belki sonuncu bir avans kanunudur, Üçüncü bir avans kanununa lüzum kalmıyacağına encümen tamamen kanidir. (Müzakere kâfi sadaları).

ZAMİR B. (Adana) — Kadro encümenlerinin yaptıkları tenkihatı nazarı dikkate aldınız mı?

HASAN B. (Devamla) — Kadro encümenlerinin tenkihatı da nazarı itibara alınmıştır. Hattâ bâzı devairde kadro encümenin yapmadığı tenkihat bile yapılmıştır.

TAHSİN B. (Aydın) — Dünyada hiçbir şey mukabilsiz olmaz. Bu bütçelerle milletin sarfına cevaz vermekte olduğu paraların mukabilinde dahi millet tabii Hükümetten bir hizmet bekler ve bu birtakım şubata ayrılmıştır. Müdafaa-i Milliye'nin hissesine düşen vazifeyi ifa ettiğinden dolayı kendilerine arzı minnet ve şükran etmeyi vazife addederim. Fakat bunların içinde daha birtakım Vekâletler vardır ki, on aydan beri milyonlarca para sarfettiği halde mukabilini göstermemiştir. Verdiğimiz paranın hesabını soruyoruz. Ortada bir Adliye ve Dahiliye Vekâletleri vardır. Dahiliyenin vekâlet kadroları, idare kadroları, jandarma ve polis kadroları, aşağı yukarı 11 milyon liraya bâliğ oluyor. Adliyenin de bu sene tevdi edilen bütçesi 3 milyon liraya yaklaşmaktadır. Millet bu on dört milyon lirayı vermekte olduğu halde memlekette adalet namına hiçbir şey yoktur.

SÜLEYMAN SIRRI B. (Yozgad) — Umumi bütçe müzakeresi değil bu canım, avans hakkında söz söyleyeceksin.

TAHSİN B. (Devamla) — Son zamanlarda Adliyenin icra ettiği azil ve nasıplarla taşralardaki bütün memurların mevki ve memuriyetleri hakkındaki itimatları sarsılmıştır.

Dahiliye ve Emniyeti Umumiye meselesine gelince; malûmu âliniz vilâyetin birinde kuttaitarıklar kumandanların yolunu keserler ve onları soyarlar, sonra Hükümet topları, mitralyözerleri halkın üzerine, çevirir o kuvvet sayesinde ahalinin emvalini satarlar, haklı haksız sormaz, köyler mahvolur, perişan olur, bedel olmak üzere köylülerden (300) lira altın para alınır, diğer taraftan mebuslar soyulur, Hükümet paçaları sıvar, rasgeleni tazyik eder, mebusların zayıatını meydana çıkarmak ister, Hükümet topları, mitralyozla soyulan kumandanların paralarını almak istirdat etmek için böyle yeni bir usul keşfetmiş ise jandarmalara, polislere ne lüzum vardır? İdare memurlarına, valilere ve mutasarrıflara ne lüzum vardır?

SÜLEYMAN SIRRI B.* (Yozgad) — Reis Bey bu umumi bütçe mi?

TAHSİN B. (Devamla) — Millet hakikaten acınacak bir haldedir. Adliye Vekilliği inhilâl eder veyahut Adliye Vekili bir tarafa gider, vekâlete, âdeta bir hile kabîlinden birini tâyin etmek isterler, Meclisin malûmatı olmadan haftalareca bu suretle idare olunur. (Handeler) Evet bu böyle hiyle suretiyle idare olunur. Efendim, bu adliye meselesi şaka değil, oyuncak değil, millet buna üç milyon lira para verir ve on beş milyon halkın hukuku buna mevdudur. Eğer biz adaleti, emniyeti temin etmezsek Çin Maçin'e gitsek payidar olamayız. (Bravo sesleri). [Eladlû esasülmülk]. Binaenaleyh, bendeniz bu bütçenin kabulünden evvel vereceğimiz paraları mavuzıalehine sarfedecek yeni bir Heyeti Vekile intihap edilmek üzere bu heyete ademîtimat beyan edilip sonra bütçenin kabulünü teklif ederim. (Bravo sesleri).

HAKKI HAMİ B. (Sinob) — Hepimiz istedik ki, 1337 senesine girdiğimiz zaman masarifatı ve varidatı devleti vazih ve sarih bir surette gösterecek elimizde bir kanun bulunsun ve o kanun mucibince muamelâtı Devlet de tedvir edilsin, fakat biliyorsunuz ki, 1337 senesine ait olan bütçe zannederim Şubat içerisinde verilmiştir. 1336 senesine ait bütçe üç ay kadar encümenlerde ve dört ay kadar da Heyeti

Umumiyede müzakere edildi. Bu bütçe haddi zatinde muvakkat bütçeler mecmuundan başka bir şey değildi. Ancak yedi ayda kanununun tasdik edildiğini nazarı dikkate alırsak, bu bütçenin de iki ay zarfında ikmal edileceğini kabul etmek, mazide cereyan eden vukuatı inkâr etmek demektir. Bendeniz temenni ederim ki: Muvazene Encümeni, şimdi istemiş olduğu sekiz milyon liradan başka bir avans istemeksizin, 1337 bütçesinin ikmaline gayret ederek Meclise tevdi etsin ve Meclis de onu inta- ca muvaffak olsun ve bendeniz de Muvazenei Maliye Encümeninin bunu esas ittihaz ederek bu avansı şu suretle yaptığına kaniim.

Muvazenei Maliye Encümeni her daireye ait olan bütçeleri tetkik ettikçe Meclise tevdi edildiğine bakılacak olursa her halde Muvazenei Maliye Encümeni tetkikatını ikmal ettiği zaman Ancak son dairenin bütçe kanunu tasdika iktiran etmemiş ve diğer devair bütçeleri tasdik edilmiş bir halde olacak ki, Muvazenei Maliye Encümeni ile Meclis Heyeti Umumiyesinde cereyan edecek müzakerei umumiyeye hemen bir birini takibedecektir. Ümit ederiz ki, iki ay zarfında bu iş bitecektir. Onun için mecburuz, bu sekiz milyon lirayı vereceğiz. Lüzumsuz demiyeceğim, fakat faydasız yere uzun uzadıya münakaşaya ve müzakereye bir sebebiyet verip vakit zayi etmekten ise bir an evvel maddelerin müzakeresine geçelim ve kabul edelim.

REİS — Efendim, söz alan daha altı arkadaşımız var. (Müzakere kâfi sesleri).

Efendim, Heyeti umumiyesi hakkında müzakerenin kifayetiyle maddelere geçilmesini kabul edenler lütfen ellerini kaldırsın. Maddelere geçildi. (Cetvel gelmedi sesleri).

Efendim, tabı ve tevzi edilmeyen cetvel üçüncü maddeye aittir. Üçüncü madde ile beraber tamamen okunacaktır.

MADDE 1. — 1337 senesi Muvazenei Umumiye Kanununun tasdikında mahsubu icra ve senei haliye Mart ve Nisan ayları zarfındaki hizmetleri umumiyeye karşılık olmak üzere 28 Şubat 1337 tarihli Kanun ile verilen tahsisata ilâveten sekiz milyon liranın sarfına mezuniyet verilmiştir.

REİS — Birinci madde hakkında mütalâa var mı?

TUNALI HİLMİ B. (Bolu) — « İcra ve senei haliye » denilmiş, « icra edilmek ve senei haliye » demek lâzımdır.

RAGİP B. (Amasya) — Muhterem efendiler! bu bütçenin birinci maddesinde kabul edeceğimiz sekiz milyon lira, geçen senenin maaşat miktarı üzerinden kabul edilecektir. Halbuki biz kadro encümenlerini tâyin ettik. Maalesef onların defterleri gelmedi. Gelseydi belki o defterlerden birtakım daha tenzilât yapar ve tasarruf etmek imkânını bulurduk. Bundan da sarfınazar ediyorum, umumi bütçede daha ziyade tafsilât vereceğim. Fakat yalnız malûmu âlileridir ki: memurine tahsisatı fevkalâde tâyin edildiği zaman ekmeğin okkası her memlekette 30 - 40 kuruş idi. Etin, yağın fiyatları daha ziyade müterakki idi, 200 - 300 idi. Şeker 400 idi, kahve ve çay namahdut fiyatta idiler ve bu suretle satılıyorlardı. Şimdi ekmeğin on kuruştur. en bahalı memleketlerde 15 - 16 kuruştur. O zamandanberi tenezzül vâkı olmuştur. Bunlar memurinin ikdarı ve iaşeleri için verilmiştir. Binaenaleyh bu tahsisatı fevkalâdenin nısf derecesine tenzili icabeder. Fakat bâzı gûna mahazirine binaen bunun nısfının değil, sülüsünün tenzili için bir takrir takdim ediyorum. (Muvafık sesleri), (Caiz değil sadaları).

HASAN B. (Trabzon) — Efendim, Efendi Hazretleri mühim bir meseleye temas ettiler. O da masarifin tenkisine medar olacak bir şeydir. Bunun için Muvazene Encümeninde alefûmum memurini devlete tahsisatı fevkalâdei şehriye olarak verilen tahsisatın muayyen bir nispette tenzili hakkında bir teklif vardır. Masarif bütçeleri bitip, varidat bütçeleri tetkik edileceği sırada, masarif ile varidatı mümkün mertebe mütevazın bir hale koymak için, zamanın icabatı teemmül edildikten sonra, bu vaziyete göre, bu da esasen nazarı itibara alınmıştı. Bunun ihtimali vardır. Fakat aynı zamanda bunu arz edeyim ki, belki başka türlü çare bulunur. Şimdi daha ihtiyaç hususunda fevkalâde müşkülât çeken memurini hırpalsak zannedersen onların mesaisine ve şevkü gayretlerine hâlel gelmek imkânı vardır. Bu mesele üzerine uzun uzadıya düşünmeliyiz. Zamanı aidi geldiği zaman bunu uzun ve soğuk kanlılıkla düşünmeye lüzumu katî var mıdır, yok mudur? evvelâ düşünelim. Onun için bittabi Meclisten başlamak üzere bunun icabına bakarız. (Hay hay sesleri).

EMİN B. (Erzincan) — Benim söyleyeceklerimi mazbata muharriri söylediler. Efendim, eğer memurinin tahsisatlarını kesmek lâzımgelirse evvelâ kendimizden kesmek lâzımdır.

MÜFİT Ef. (Kırşehir) — Evvelâ kendimiz fedakârlık etmeliyiz. (Evet, doğru sesleri).

RAGİP B. (Amasya) — Doğru, doğru, bizim de aldığımız tahsisatı fevkalâdedir. Onu da kesmeli.

SÜLEYMAN SIRRI B. (Yozgad) — Ticaret eden ne vermeli?

VEHBİ Ef. (Konya) — Efendim, Ragıp Bey mühim bir noktadan bahsetti, Hasan Bey de memurinin tahsisatının üçte birini kesmeye memurini hırpalamak mânasını verdi. Hayır, bu memurini hırpalamak değildir, memurin bu Devletin evlâdından değil mi? Memurinin bu memleketin hayat ve bekasını sair ahadî nâstan daha ziyade düşünmeleri lâzım değil mi efendiler? Memleketin hayat ve bekası; varidatla sarfiyatın tevazününü ile olur; varidatla sarfiyatın tevazün etmedikçe bir memleket beka bulamaz. Binaenaleyh, Râgıp Beyin teklifi pek doğrudur. Memurinin tahsisatının üçte birini keselim. (Karnı aç sesleri). Rica ederim Beyefendiler, Niçin karnı aç diyorsunuz? Bize gelince; evet biz de fedakârlık yapalım. Demiyorum ki, biz yapmalıyız, öyle değil... Bugün efendiler, gerek mebusu, gerek memuru geçinebilecek kadar birşey almalıdır.. Şimdi bizim keyif zamanımız değildir. Rica ederim, geçinebilecek kadar her şeyi indirelim, ahalinin üzerinden biraz yükü kaldıralım. Efendim, memurini besliyen ahalidir. Bunun için her taraftan ihtisarin çaresine bakalım, rica ederim. Bu teklif doğrudur, kabul edelim.

MÜFİT Ef. (Kırşehir) — Efendim, bütçe müzakeresinde bütçemizde tevazün husulünü arzu etmedik hiçbir arkadaşımız bulunmadığı için tevazün husulünü acaba hangi membalarda aramak lâzımgelir? Bu nokta hakkında bendeniz de âcizane beyanatta bulunmak istiyorum. Bütçemizin açığını kapamak için elde mevcut üç beş memurun maaşına göz dikmekle bütçenin açığını kapamak olamaz. (Alkışlar). Rica ederim, memurlar denildiği zaman, gûya onları bizim ile hiçbir veçhile alâkadar olmamış eşhas gibi addediyoruz. Halbuki, memleketin asayişini, memleketin umuru maliyesini, mem-

leketin her hususunu o memurlar idare ediyor, o memurlar sayesinde biz bugün dâhilde emniyeti, selâmeti istihsal ediyoruz. Binaenaleyh bunlar için verdiğimiz tahsisatı fevkalâdeyi kesip de o memurları mutazarrır etmekle bütçe kapanacaksa bendeniz buna katiyen taraftar değilim. Bütçeyi kapamak için fazla masraflar var ise o masrafları tenkis edelim. Yoksa memurların tahsisatından tenzil ederek değil... (Doğru sesleri).

MUSTAFA B. (Tokad) — Memurlar geçinemiyor. Ne suretle yaşadıklarını biliyor musunuz?

REİS — Rica ederim efendim muhavere etmiyelim. Müzakere icra ediyoruz. Söz alan beş kadar arkadaşımız var. Müzakerenin kifayetine dair de takrir var. Müzakereyi kâfi görenler lütfen ellerini kaldırsın... Müzakere kâfi görülmüştür.

Mehmet Ragıp Beyin izah ettikleri veçhile memurların tahsisatı fevkalâdeî şehriyesinden sülüs miktarının tenzilini ... (Ret sesleri). Bu takriri nazarı mütalâaya alanlar ... efendim okuyayım:

Riyaseti Câlileye

Memurine tahsisatı fevkalâde itasını istilzam eden zamanki esar ile halihazırdaki esarın nispet kabul etmez derecede mütenezzil bulunmasına mebni tahsisatı fevkalâdeden sülüsünün tenzilini teklif ederim.

21 Mart 1337

Amasya Mebusu
Mehmet Ragıp

(Ret sesleri), (Kabul sesleri).

REİS — Bu takriri kabul edenler lütfen ellerini kaldırsın. Kabul edilmedi. (Aksini reye koyunuz sesleri). Efendim, aksini kabul edenler lütfen ellerini kaldırsın. Aksi kabul edildi. efendim. Yani takrir reddedildi efendim.

Lâyihei kanuniyenin ikinci maddesine geçilmesini kabul edenler lütfen ellerini kaldırsın. İkinci maddeye geçildi.

MADDE 2. — Birinci madde ile sarfına mezuniyet verilen tahsisat 1336 bütçesinin füsul ve mevaddına dâhil masarif ve hidemata hasredilecektir.

Tahsisatın füsul ve mevadda tevzii Heyeti Vekile kararıyla ifa edilecektir.

RAGİP B. (Kütahya) — Efendim, verilen bu tahsisatın 1336 bütçesine tevfikân sarfedileceği ve füsul ve mevadda Heyeti Vekile kararıyla tevzi edileceğini bu maddede gösteriliyor. Halbuki, 1336 senesi kadrosundaki teşkilâta, Hükümetin muhtaç olduğu birtakım memuriyetlere henüz adamı bulunamadığından veyahut sair bir esbaptan dolayı tâyin edilmemişlerdi veyahut fazla birtakım memuriyetler açılmıştır. Bu suretle 1336 senesi Bütçesinin müsnedi ileyhi olan kadro Meclisi Âlinize sakat görüldüğünden dolayı her vekâlet için beşer zattan mürekkep birer kadro encümeni teşkil ettiniz. Kadro encümenleri günlere çalışarak kadrolarını tesbit ettiler, şimdi tesbit edilmiş elde kadrolar vardır. Kadro encümenleri her halde Muvazenei Maliye Encümeninin yapabileceği tetkikattan fazla tetkikat yapmıştır. Çünkü Muvazenei Maliye Encümeni bir dairenin bütçesinde, bir vekâletin bütçesinde yalnız bir zat vasıtasıyla tetkikat icra ettirir. Halbuki kadro encümenleri beş zatten mürekkep olmak üzere kadroyu tesbit için çalışmışlardır. Onun için bendeniz bu maddenin müsnedi ileyhi olan 1336 senesi Bütçesi Kadro Encümeninin tesbit ettikleri mevât olmasını teklif ederim.

TUNALI HİLMİ B. (Bolu) — Efendim, İstanbul'daki tecrübem ile buradaki tecrübem gösteriyor ki, muvakkat bütçeler hakkında ne söylenese zâittir, bilâ müzakere kabulünü teklif ediyorum.

SÜLEYMAN SIRRI B. (Yozgad) — Efendim, malûmu âliniz bütçede maddeden maddeye nakil Heyeti Vekilenin kararı ve Maliye Vekâletinin mezuniyeti dâhilindedir. Fasıldan fasla gelince bu Meclisi Âliye ait bir vazife iken, fasıldan fasla para nakline Heyeti Vekileye salâhiyet verilmiş midir? Sebebini Mazbata Muharriri izah etsin.

HASAN B. (Trabzon) — Efendim, burası yanlış anlaşılabilir, maddede nakli tahsisat mevzuubahis değildir. Bir faslın bir maddesinden diğer maddesine nakil için Heyeti Cekilenin kararına lüzum yoktur. Maliye Vekâletinin kararıyla diğer devairin bütçelerinin aynı fasıllardaki muhtelif mevaddı arasında münakale için yeni kanun istemez. Fakat fasıldan fasla münakale için kanun isterse burada münakale meselesi mevzuubahis değildir. Bu maddede verdiği yekûn itibarıyla 336 füsul ve mevaddında bir tenzil var. Encümeninizin ekseriyetinin verdiği bir karardır. Füsul ve mevaddı teşkil eden masarifin derecesine, ehemmiyetine göre tahsisatın yekûnundan onlara ifraz edilecektir. Yoksa münakale meselesi mevzuubahis değil.

REİS — (Sıralar arasında dolaşan zata hitaben) Lûtfen salonu terkediniz.

Bütçeyi müdafaa için gelenlere hususi mahal tahsis edilmiştir. Orada oturmaları icabeder. Sıra aralarında dolaşmaları doğru değildir. (Çok doğru sesleri).

(Madde 2 tekrar okundu).

HASAN B. (Trabzon) — Kadro encümenlerinin salâhiyeti yalnız memuriyetlere aittir, füsul ve mevad yalnız memuriyetlerden mürekkep değildir. Kadro encümenlerinin meydana koydukları esasat bugün mahiyeti kanuniyeyi haiz değildir. o kadro encümenlerinin yaptığı mesai henüz daha mazbataya bile raptedilmiş değildir. Bütçenin tanzimi için Muvazene Encümenine havale buyurulmuş değildir ve sonra kadro encümenleri yalnız memuriyet üzerinde uğraşmışlardır. 1336 Bütçesinin füsul ve mevaddı yalnız memuriyetten ibaret değildir, hidemât vardır, tahsisat vardır, levazım bedeli vardır. Bununla iktifa doğru değildir.

RAGİP B. (Kütahya) — Kadro encümenleri yalnız memurin kadrolarını değil, devairin bütçeleri üzerinde de tetkikat yapmışlardır. Yani 1337 senesinde tanzim kılınan bütçe ne ise o bütçeler üzerinde tetkikat yapmışlardır. Biz bu bütçeyi kabul etmiş isek, esasen 1336 Bütçesini emri vâkı diye kabul ettik ve müzakeresine bile lüzum görmüyorduk. Binaenaleyh, 1336 Bütçesi zaten hiçbir tetkika müstenit değildi ve kadro encümenleri doğrudan doğruya intihap edilmiş ve devairde tetkikat icra etmişti. Şayet noksan tetkikat varsa encümenlerden rica ederiz bir iki gün zarfında ikmal ederler. Binaenaleyh, kadro encümenlerinin tetkikatına göre yeni sene için, yeni zihniyete göre bir isabet vardır.

Meclisi Âlinin tasdikı meselesine gelince: Bir taraftan 1337 senesinin Mart ve Nisan aylarında bu esas olur. Diğer taraftan Meclisi Âliniz bütçeleri tetkik eder, zammeder, tenzil eder, tadil eder ve diğer aylarda ona göre muamele sepkedir.

Yoksa kadro encümenlerinin noktai nazarı yeni zihniyete göredir.

VELİ B. (Burdur) — Ragıp Beyefendinin endişeleri pek muhiktir ve mütalâaları vârittir. Fakat noktai nazarlarının, şu avans kanununda mevkii meriyete konması imkânsızdır. ve muhataralıdır. Encümenlerin mesaisi hakikaten tetkikatı amikaya ve musibeye müstenittir. Fakat kadro encümenlerinin vücuda getirdiği teşkilât, teşkilâtı devlete lâyetegayyer bir surette esas olacaktır ve bunlar Bütçe Encümeninin vazifesinden hariç bir esas tesbit etmek vazifesiyle mükelleftirler. Biz bunlardan Müdafaa-i Milliye Encümeninin tesbit ettiği esasatı, derdesti tabı olan umumi bütçede kabul ettik, münakaşa ettik. Binaenaleyh umumi bütçede Müdafaa-i Milliye teşkilâtı ve Müdafaa-i Milliye kadrosu kâmilen Müdafaa-i Milliye Encümeninin ve o encümen mazbata muharririnin verdiği izahat, malûmat ve raporlara istinadettirildi. Tabiidir ki, umumi bütçe müzakere edilirken devairi aidesi tarafından istenilen tahsisat ve kadro encümenlerinin gösterdiği lüzum ve teşkilât Muvazene-i Maliye Encümenince durudırız müzakere edilecek ve bu bapta arkadaşların ve erbabı ihtisasın fikir ve ihtisaslarına müracat edilecektir. Fakat şu kadar var ki - bunda şüphe yok - kadro encümenlerinin mesaisi keenlemeyekûn mânasına değildir. Ancak bu tetkikatın henüz Heyeti Aliyenizi bağliyacak bir esası hukukisi yoktur. Çünkü istişari bir mahiyette olmak üzere kadro encümenlerine bu iş havale edilmiştir. Heyeti Umumiyeye gelince, dârudırız o kadro encümenlerinin naktai nazarını kendi huzurunda münakaşa edecek ve tesbit edecektir. Binaenaleyh Muvazene-i Maliye Encümeni için; bunları esaslî bir kanun olarak müzakere etmek ve arz etmek imkân kanunen yoktur.. Biz, Heyeti Aliyenizi işgal eden lüzumsuz masraflardan ihtiraz esasını, hattâ zannedirim bâzı hidematı devleti tavik derecesinde bir imsak ile gözettik ve istedik ki, 1337 de umumi bütçe çıkmazdan evvel uluorta masraflar ihtiyar edilemesin. Hükümet tarafından 1336 Bütçesinin tetkikatını füsul ve mevaddı ile takibettik. Bu takip ile de iktifa etmedik. Gelecek bir madde Meclisin nazarı âlisine vaz'edilecektir.

Heyeti Umumiyeniz 1336 senesi bütçesinde halli müşkül vaziyete gelmişti. Devletin şekli,

hidematı Devletin miktar ve nev'i her ne ise 1337 senesinde öyle değildir. Ondan hariçtir. 1336 tahsisatı müsaittir diye, ondan hariç masraf ihtiyar edilemesin diye bir madde takyidiye koyduk. Bunun da hikmeti, kadro encümenlerinin tetkikatındadır. Görelim, kendimiz tetkik edelim. Devairi aidesince de iyice tetkik etsinler, uzun uzadıya görüşelim, bütçenin teşkilât kadrosunu salim bir esasa raptedelim diyerek bu suretle hem israftan tevakkî etmiş olduk ve hem de katiyetleri sabit olmamış esasattan sarfı nazar ettik. Yalnız encümenlerce de musaddak, tevsian ve tecediden ipkası lâzımgülecek bâzı masraflar olur. Gerek encümenin, gerek Hükümetin noktai nazârında vahdet hâsıl olduğu, ittifak ettikleri vakit bu avanstân tevsian ve tecediden ifa edilecek hidematın dahi sarfedilebilmesi esasını da vaz'ettik. Binaenaleyh, Ragıp Beyefendinin noktai nazarları vârittir. Fakat umumi bütçeye racidir. Bugün esas sabit ve şu takyidattan 1336 senesinin füsul ve mevaddından - ki o, artık Hükümetle danışması icabeder - yalnız Müdafaa-i Milliye Bütçesi müstesnadır. Hiç bir yeni memuriyet ihdas edilmeyecek şekilde halihazırına göre zincirlenmiş ve tesbit edilmiştir. Bilmem encümenlerin bu suretle bu kadar takyitkârane olan mesaisi şu müddeti muvakkate için kâfi görülmüyor da bütün istikbal için esas olacak olan teşkilât kadrosunun şu Avans Kanunu alelâcele müzakere edilirken hemen kabul edilmesi isteniyor ki, bunda isabet yoktur. zannedirim, hata olacaktır. Çünkü kadro encümenleri teşkilâtı devleti tesbit etmiş olmak iddiasındadır ve bu iddianın ispatı için bu meselenin dârudırız müzakereye ihtiyacı vardır. Muvazene-i Maliye Encümeni böyle bir salâhiyeti, Heyeti Umumiyenin tasdikına iktiran etmiyen böyle müstahzaratı kendisine esas ittihaz edemeyecek derecede hariç salâhiyet bir tasarrufta bulunamaz, böyle bir harekette bulunamazdı. Şu sebebe mebni 1336 senesi Bütçesi bu şekilde ve şu kuyut ile kabul edilmiştir ve zannedirim bunda ısrar edecek cihet yoktur.

REİS — Takrir sahibi takririni izah etti. Müzakere kâfi mi? Ragıp Beyin takririni nazarı mütalâaya alanlar el kaldırsın...

RAGİP B. (Kütahya) — Bir ciheti yanlış telâkki ettiler. Bendeniz kadro encümeninde . . .

REİS — Ragıp Bey! Reye vaz'ediyorum,

Efendim, Ragıp Beyin teklif ettiği esas, umumi bütçeye talik edilmek üzere, nazarı mütalâaya alanlar lütfen el kaldırsın.

Mutlak olarak reyinize vaz'ediyorum. Kadro Encümeninin noktai nazarı ise, umumi bütçe ile beraber münakaşa edelim yolundadır. Binaenaleyh, Ragıp Beyin takririni nazarı mütalâaya alanlar lütfen el kaldırsın. Nazarı mütalâaya alınmadı. Şu halde mesele umumi bütçeye tehir edildi.

İkinci maddenin müzakeresini kâfi görüp

de üçüncü maddeye geçilmesini arzu edenler lütfen el kaldırsın. Kabul edildi efendim.

MADDE 3. — İşbu tahsisattan 1337 senesinde tevsiyan veya teediden ifa edilecek hizmet ve memuriyetler merbut cetvellerde gösterilenlerden ibarettir.

Hariciye Vekâletinin 1337 Bütçesinden ihdas olunan memuriyetlerden 1 Mart 1337 den itibaren tâyinleri zaruri bulunan memuriyetleri mübeyyin cetveldir.

Nev'i memuriyet	Me- mur adedi	Muhassasatı		Maaşatı	
		Müf- redat Lira	İcmal Lira	Müf- redat Lira	İcmal Lira
Müsteşar	1			100	
Umuru şebenderi ve iktisadiye müdürü	1			60	
Umuru siyasiye müdürü	1			60	
Rusça mütercimi	1			30	
Arapça mütercimi	1			30	
Muhasebe kâtibi	1			12	
Evrak müdürü	1			30	
Şifre kâtibi beheri 150	3			45	
Şark Cephesi Kumandanlığı nezdinde irtibat memuru	1			30	
Odaı beheri 3	3			9	406

Nev'i memuriyet	Me- mur Adedi	Tahsisatı		Maaşatı	
		Müf- redat Adet	İcmal Adet	Müf- redat Adet	İcmal Adet
Sefaretler :					
Tahran Sefiri	1	300		100	
Paris Mümessili	1	300		100	
Dağıstan	1	300		100	
Şimali Kafkas	1	300		100	
Erivan	1	300		100	
Başkırdistan	1	300		100	
Türkistan	1	300		100	
Afganistan (Kâbil)	1	300	2400	100	800
Yekûn			2400		1206

Nev'i memuriyet	Me- mur adedi	Muhassasatı		Maaşatı	
		Müf- redat Lira	İcmal Lira	Müf- redat Lira	İcmal Lira
Sefaret memurini :					
Tahran	4	410		115	
Paris	4	410		115	
Şimali Kafkas	2	200		45	
Dağistan	2	200		45	
Erivan	3	260		75	
Başkırdistan	2	400		45	
Türkistan	4	410		115	
Kâbil	4	410	2700	115	670
Şehbenderler maiyetleri :					
Kazan	4	450		110	
Odesa	4	450		110	
Moskova	3	450		70	
Bakû	2	250		45	
Tebriz	4	450		110	
Zakatal	3	300		70	
Şoşa	3	300		70	
Gence	3	300		70	

Behe- Behe-
rinin rinin
tahsi- ma-
satı aş
Aded Aded

		Nev'i memuriyet	Muhassasatı		Maaşatı	
			Me- mur adedi	Müf- redat Lira	İcmal Lira	Müf- redat Lira
		Krasnoviski	4	450		110
		Aşkâbat	3	300		70
		Köşk	3	300		70
		Herat	3	300		70
		Kâbil	4	405	4705	100 1075
		Yekûn			9805	2951
120	20	Kurye	5	600		100
	100	Ücreti maktua	5			500
50	50	Ücreti maktua	27			1350
		Kavas ve hademe				
		Yekûn			10405	4901

Sefaret ve şebenderlikler levazımı ile masarifi
umumiyei mütenevvia

	Lira
İcarat	10 000
Mefruşat	5 000
Müteferrika	2 000
Harcırah	20 000
Masarifi muhabere	10 000
İane ve iade	2 000
Yekûn	49 000

Cetvellerde yeniden teşkili lâzımgelen Gümrük
idareleri defteri

Esamii memuriyet	Adedi memu- rin	Be- heri	Maa- şat
Bilecik Merkez Müdüriyeti dâhilinde memur	1		1000
Lefke memuru :			
Kâtip ve sandık emini	1		700
Muhafaza memuru	2	300	600
Tavşanlı memurini :			
Memur	1		1000
Muhafaza memuru	2	300	600
Gördes memurini :			
Memur	1		1000
Muhafaza piyade	2	300	600
Simav :			
Memur	1		1000
Muhafaza süvari	2	420	840
Piyade	2	300	600
Karamürsel memurini :			
Adapazarı Müdüriyeti dâ- hilinde memur	1		1000
Kâtip	1		700
Muayene memuru	1		700
Süvari muhafaza memuru	2	420	840
Piyade muhafaza memuru	3	300	900
Değirmendere :			
Memur	1		1000
Süvari muhafaza	2	420	840
Piyade muhafaza	3	300	900

Esamii memuriyet	Adedi memu- rin	Be- heri	Maa- şat
Katırözü :			
Memur	1		1000
Süvari muhafaza	2	420	840
Piyade muhafaza	1		300
Yekûn	31		16360

Hendek memurini :

Memur	1		1000
Süvari muhafaza	2	420	840
Piyade	2	300	600

Zincirli :

Memur	1		1000
Süvari muhafaza	2	420	840
Piyade muhafaza	2	300	600

Akhisar :

Memur	1		1000
Piyade muhafaza	2	300	600
Süvari muhafaza	2	420	840

Antalya Başmüdüriyeti dâhilin-
de Çal memurini :

Memur	1		1000
Kâtip	1		700
Muhafaza memuru	5	300	1500

Fileman :

Memur	1		1000
Muhafaza memuru	2	300	600

Yozgad ve muhtelif mevaki me-
murini :

Memur	1		1000
Muhafaza memuru	2	300	600
Süvari	5	420	2100

Kozan memurini :

Memur	1		1000
Kâtip ve Sandıkemini	1		700
Süvari muhafaza	2	420	840
Piyade	2	300	600

Kars :

Memur	1		1000
Muhafaza piyade	2	300	600

Esamii memurinyet	Adedi		
	memu- rin	Be- heri	Maa- şat
Adana ile Ceyhan'a karşı iki mahalde :			
Memur	2	1000	2000
Muhafaza piyade	4	300	1200
Urfa Rüşumat Merkez Müdüriyeti dâhilinde Rumkale :			
Memur	1		1000
Piyade muhafaza	2	300	600
Muayene memuru müdüriyet için	2	800	1600
Birecik :			
Kâtip	1		700
Muayene memuru	2	700	1400
Ambar memuru	1		700
Erzumum merkez müdüriyeti için :			
Kâtip	2	650	1300
Ambar kâtibi	1		600
İstatistik	1		1000

Esamii memuriyet	Adedi		
	memu- rin	Be- heri	Maa- şat
Muayene	1		800
Kızıldize memurini için :			
Kâtip	1		650
Muayene memuru	1		700
Hakkâri için :			
Muayene memuru	1		700
Yekûn	96		51870

16 Mart 1337

Muhasebe Müdürü
Müdürü Umumi

Umum Jandarma Kumandanlığının 1337 senesi Bütçesine zammı teklif edilen tahsisattan Erzincan ve Mamuretülaziz teşkiline mübaşeret edilen süvari alaylarıyla elyevm mevcut ve müstahdem olan Kars ve Oltu taburları ve müstace-len küşat edilecek zâbit mektebi için senei haliye Mart ve Nisanında tesviyesi lâzımgelen tahsisat.

	Nefer	Şehri	İki
			aylık
Alay kumandanı	2	35	140
Bölük kumandanı tabip dâhildir.	8	15	240
Takım kumandanı	20	12	480
Hesap memuru idare emini	2	19	76
Tüfekçi	2	10	40
Efrat	1000	muhtelif	18400
Yekûn			19376
Tahsisatı fevkalâdesi			2223
Yekûn			21599

Beherinin Neferen

7	600	4200
10	200	2000
15	200	3000
Yekûn		18 400

Fasıl ve madde üzerine taksimat

F.	M.	Lira
196	1	976
	3	18400
		19376

F.	M.		Lira		Lira
199	1	İcarat	340	Süvari alayları Kars ve Oltu taburları	150 190
					<u>340</u>
	2	Tenvir ve Teshin	1 300	Süvari alayları Kars ve Oltu Zâbit mektebi Alay mektepleri	400 400 100 400
					<u>1 300</u>
	3	Kırtasiye ve evrakı matbua	160		50 50 50 10
					<u>160</u>
	5	Mefruşat	2 000	Alaylar Zâbit mektebi Kars ve Oltu Alay mektepleri	400 400 400 800
					<u>2 000</u>
	6	Tabip ve hastagân iagesi	160		
	8	Masarifi nakliye	500		
	11	Yem bedeli	12 800	Alaylar Kars ve Oltu Mektepler	10 200 2 000 600
					<u>12 800</u>
	13	Zâbit mektebi taamiyesi	600		
200	2	Techizat ve edevat	13 200		

F. M.	Lira	Lira
202	Tahsisatı fevkalâde	6 200
	Suvari Alayları	2 200
	Kars ve Oltu	1 600
	Mektepler	2 400
		<u>6 200</u>
202	A Efrat melbusatı	5 000
202	B Süvari hayvanatı nal ve mih esmanı	1 000
		<u>43 260</u>
Kars ve Oltu taburlarının maaş istihkakı		
196	1 Ümera ve zâbitan maaşı	660
	2 Piyade ve efrat maaşı	15 200
	3 Süvari efrat maaşı	5 900
	Yekûn	<u>21 760</u>
198	2 Zabıt mektebi maaşı	1 500
		<u>23 260</u>
	Yekûn	<u>85 896</u>

Müfredatı 1336 senesinde teklif olunan tahsisat meyanındadır.

(İki aylık Muvakkat Bütçede müfredatı muharrerdir).

Amiri İta Vekili
Galip

14 Mart 1337
Muhasebe Müdürü
İbrahim

REİS — Okunan cetvellerden başka Müdafai Milliye Vekâletinin tertibettiği kadroya merbut bir lâyihai kanuniye ve o lâyihai kanuniyeyi tasviben Muvazenei Maliye Encümeninin de ayrıca bu lâyihaya merbut ve bu esasa göre uzunca bir lâyihai kanuniyesi vardır. Fakat bu

avansa taallük etmiyor. Ruznameye ithal ederek re'sen müzakeresine geçeceğimiz için şimdi okuturmuyorum. Söz alan zevat pek çok olduğuna göre teneffüsten sonra müzakeremize devam edelim. On dakika teneffüs.

(İkinci celse hafidir).

